

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 186 (XXX) — Nr. 818

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 24 septembrie 2018

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 317 din 10 mai 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 22 alin. (7) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului	2–3
Decizia nr. 430 din 21 iunie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 pentru modificarea și completarea Legii recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004.....	4–7
ACTE ALE BIROULUI ELECTORAL CENTRAL	
1/H. — Hotărâre privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a birourilor și oficiilor electorale constituite la referendumul național pentru revizuirea Constituției din 6 și 7 octombrie 2018.....	8–10
2/H. — Hotărâre de interpretare a art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2007 privind stabilirea unor măsuri pentru organizarea referendumului național din data de 19 mai 2007 pentru demiterea Președintelui României și a art. 26 alin. (1) din Legea nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului	10
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 47 din 18 iunie 2018 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept).....	11–15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 317**

din 10 mai 2018

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 22 alin. (7)
din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului**

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Cătălina Turcu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 22 alin. (7) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, excepție ridicată de Simona Babici-Gheorghe, în Dosarul nr. 5.453/83/2013 al Tribunalului Satu Mare — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 266 D/2016.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, făcând referire la cele reținute în Deciziile Curții Constituționale nr. 653 din 17 octombrie 2017 și nr. 207 din 17 aprilie 2018.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Decizia nr. 446/CA/2016 — R, pronunțată în Dosarul nr. 5.453/83/2013/a1 — R, **Curtea de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 22 alin. (7) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului.** Excepția a fost invocată de Simona Babici-Gheorghe, într-o cauză având ca obiect anularea unui ordin al prefectului, de eliberare a autorului din funcția de conducere deținută, ordin emis în temeiul art. 22 alin. (7) din Legea nr. 360/2002 și art. 48 lit. a) din Ordinul ministrului afacerilor interne nr. 600/2005. Se mai reține faptul că Tribunalul Satu Mare — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a respins cererea de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate, însă, recursul formulat, în temeiul art. 29 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, a fost admis de către Curtea de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, care a sesizat Curtea Constituțională.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul susține, în esență, că polițistul este funcționar public cu statut special, investit cu exercițiul autorității publice, astfel încât statutul său cunoaște elemente derogatorii de la dispozițiile generale care reglementează raporturile de muncă. Eliberarea din funcția publică, în cazul acestuia, ca aplicare a sancțiunii trecerii într-o funcție inferioară, este o modalitate de modificare a raportului de serviciu. De aceea, modificarea raportului de serviciu, prin eliberarea din funcția publică, trebuie reglementată prin lege organică. Delegarea către un membru al Guvernului a atribuțiilor de a stabili aceste norme, de a individualiza cazurile care atrag eliberarea din funcție și de a desemna persoanele care au competențe în acest sens, prin acte administrative, aduce atingere prevederilor art. 1 alin. (4), art. 1 alin. (5) și art. 73 alin. (3) lit. j) și p) din Constituție.

6. **Curtea de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal** apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, pentru aceleași considerente pe care s-au întemeiat deciziile Curții Constituționale nr. 392 din 2 iulie 2014 și nr. 637 din 13 octombrie 2015.

7. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

8. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, pentru considerentele care au stat la baza Deciziei nr. 392 din 2 iulie 2014.

9. **Avocatul Poporului** apreciază că prevederile art. 22 alin. (7) din Legea nr. 360/2002 sunt neconstituționale făcând referire la Decizia nr. 392 din 2 iulie 2014.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile scrise depuse de Ministerul Afacerilor Interne, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 22 alin. (7) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul

polițistului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 440 din 24 iunie 2002, astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 2 din Legea nr. 133/2011 pentru modificarea Legii nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 448 din 27 iunie 2011, având următorul cuprins: „*Competențele emiterii actelor administrative privind nașterea, modificarea, suspendarea și încetarea raportului de serviciu al polițistului se stabilesc prin ordin al ministrului administrației și internelor, în condițiile legii.*”

13. Cu privire la denumirea actuală a autorității administrației publice centrale, la care face referire art. 22 alin. (7), din Legea nr. 360/2002, Curtea observă că, în prezent, funcționează Ministerul Afacerilor Interne, înființat prin reorganizarea Ministerului Administrației și Internelor, potrivit art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2012 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 884 din 22 decembrie 2012, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 171 din 29 martie 2013.

14. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că textele de lege criticate aduc atingere dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (3), referitor la statul român, alin. (4) privind principiul separației și echilibrului puterilor în stat și alin. (5), potrivit căruia „*În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie*”, art. 73 alin. (3) lit. j), potrivit căruia statutul funcționarilor publici se reglementează prin lege organică, și lit. p) referitor la regimul general privind raporturile de muncă, sindicatele, patronatele și protecția socială.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că s-a mai pronunțat asupra unor critici similare prin Decizia nr. 258 din 27 aprilie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 574 din 18 iulie 2017, paragrafele 40—42, și Decizia nr. 653 din 17 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.002 din 18 decembrie 2017, paragraful 33.

20. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Simona Babici-Gheorghe în Dosarul nr. 5.453/83/2013 al Tribunalului Satu Mare — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 22 alin. (7) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 10 mai 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Cătălina Turcu

16. În ceea ce privește critica referitoare la încălcarea art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție, din perspectiva respectării cerințelor de calitate și previzibilitate ale legii, Curtea a observat că aceasta nu poate fi reținută. Astfel, termenul „competențe” cuprins în art. 22 alin. (7) din Legea nr. 360/2002 are un înțeles clar, respectiv „persoană competentă”, care emite actele administrative privind nașterea, modificarea, suspendarea și încetarea raportului de serviciu al polițistului.

17. Referitor la încălcarea prevederilor constituționale ale art. 73 alin. (3) lit. j), potrivit cărora prin lege organică se reglementează statutul funcționarilor publici și lit. p) referitor la regimul general privind raporturile de muncă, sindicatele, patronatele și protecția socială, Curtea a constatat că desemnarea prin ordin a persoanelor competente să decidă asupra nașterii, modificării, suspendării și încetării raporturilor de serviciu ale polițistului nu constituie un „element esențial” al respectivelor raporturi, în sensul celor reținute în jurisprudența Curții Constituționale.

18. Totodată, Curtea a reținut că nu este încălcat nici art. 1 alin. (4) din Constituție, privind principiul separației și echilibrului puterilor în stat, deoarece desemnarea persoanei respective se poate face prin ordin al ministrului, cu obligația respectării art. 77 și 78 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010. Potrivit acestora, ordinele cu caracter normativ, instrucțiunile și alte asemenea acte ale conducătorilor ministerelor se emit numai pe baza și în executarea legilor, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, iar acestea trebuie să se limiteze strict la cadrul stabilit de actele pe baza și în executarea cărora au fost emise și nu pot conține soluții care să contravină prevederilor acestora.

19. De altfel, în prezenta cauză, Curtea observă că autorul excepției critică, în principal, eliberarea din funcția publică de conducere, ca urmare a aplicării unei sancțiuni disciplinare, fără a identifica, însă, textele de lege ce au constituit temeiul acesteia. Or, Curtea nu se poate substitui autorului excepției în ceea ce privește identificarea textelor de lege criticate.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 430

din 21 iunie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 pentru modificarea și completarea Legii recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cosmin-Marian Văduva	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 pentru modificarea și completarea Legii recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004, excepție ridicată de Creța Lucian Liviu, Bodea Toader, Sălăgean Ioan, Marcu Marian Mircea, Roșca Iuliu Mircea, Hudrea Adrian, Bota Nicolae, Almășan Călin Horațiu, Moldovan Mircea Dumitru, Arion Marinel, Moca Gheorghiu Dorel, Popescu Marian, Codrea Augustin, Tanțău Ion, Balcău Ioan, Miron Vasile Remus și Vulturar Florin Nicolae în Dosarul nr. 1.754/117/2016* al Tribunalului Cluj — Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale, într-o cauză având ca obiect anulare acte administrative și obligație de a face.

2. La apelul nominal se prezintă, în calitate de reprezentant al autorilor excepției de neconstituționalitate, domnul avocat Ovidiu Podaru, din Baroul Cluj, cu împuternicire avocațială depusă la dosarul cauzei, lipsă fiind celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul domnului avocat Ovidiu Podaru, care apreciază că s-ar fi impus conexarea Dosarului nr. 151D/2018 cu o serie de dosare, anterior strigate în ședința publică, având în vedere obiectul acestora.

4. Domnul avocat pune concluzii de admitere a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014, și anume noțiunea de *Luptător pentru Victoria Revoluției din Decembrie 1989-Luptător cu Rol Determinant* care se regăsește în prevederile art. 3 alin. (1) lit. b) pct. 3 din Legea nr. 341/2004. Cu referire la această noțiune, se arată că vizează acele persoane care și-au pus viața în pericol, respectiv au apărut și ocupat obiective de

importanță deosebită. În al doilea rând, arată că definiția instituie o dublă limitare, respectiv nu este vizată orice persoană care și-a pus viața în pericol, ci numai dacă această conduită a avut loc în perioada 14—22 decembrie 1989 și în localitățile în care au existat persoane ucise, rănite sau reținute până la fuga dictatorului. În al treilea rând, domnul avocat subliniază că din numărul total de 1.166 de decese care s-au înregistrat în timpul Revoluției, numai 271 dintre acestea s-au întâmplat înainte de fuga dictatorului. Domnul avocat apreciază că, de aici, se poate conchide că nu se poate considera, în niciun caz, că, până la momentul fugii dictatorului, Revoluția ar fi triumfat definitiv. Sau, alternativ, chiar dacă, retrospectiv, s-ar putea considera că momentul fugii dictatorului este momentul triumfului Revoluției, cei care, în acel moment, și-au pus viața în pericol nu aveau cum să știe acest lucru.

5. În continuare, domnul avocat susține că prevederile criticate încalcă dispozițiile art. 16 alin. (1) din Constituție, întrucât instituie un tratament discriminatoriu între, pe de o parte, cei care și-au pus viața în pericol înainte de 22 decembrie 1989, ora 12:10, momentul fugii dictatorului și, pe de altă parte, între cei care și-au pus în pericol viața ulterior acestui moment. În plus, într-un mod și mai absurd, potrivit domnului avocat, se încalcă prevederile constituționale menționate și prin prisma faptului că nu există egalitate de tratament nici între persoanele care și-au pus viața în pericol înainte de fuga dictatorului. Cu titlu de exemplu, domnul avocat arată că, având în vedere că, la Turda, de unde provin și autorii excepției de neconstituționalitate, Revoluția a început, cu siguranță, înainte de fuga dictatorului, iar toate cele 12 decese ale unor persoane din Turda s-au înregistrat ulterior fugii dictatorului, niciuna dintre persoanele din Turda care și-au pus viața în pericol înainte de acest moment nu se încadrează în textul criticat.

6. În sfârșit, domnul avocat mai arată că prevederile criticate încalcă și securitatea raporturilor juridice. Astfel, sub aspectul stabilității normei, este încălcată securitatea întrucât, deși în situația de fapt nu a intervenit nicio modificare, s-a schimbat, brusc și imprevedibil, norma care o reglementează. În plus, se încalcă și exigențele de claritate a normei, întrucât nu transpare rațiunea avută în vedere de legiuitor pentru instituirea unui tratament diferențiat între categorii de persoane care, în egală măsură, și-au pus viața în pericol.

7. Având cuvântul, reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, față de jurisprudența în materie a Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

8. Prin Încheierea din 14 iunie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.754/117/2016*, **Tribunalul Cluj — Secția mixtă de**

contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 pentru modificarea și completarea Legii recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004. Excepția a fost ridicată de Creța Lucian Liviu, Bodea Toader, Sălăgean Ioan, Marcu Marian Mircea, Roșca Iuliu Mircea, Hudrea Adrian, Bota Nicolae, Almășan Călin Horațiu, Moldovan Mircea Dumitru, Arion Marinel, Moca Gheorghiu Dorel, Popescu Marian, Codrea Augustin, Tanțău Ion, Balcău Ioan, Miron Vasile Remus, Vulturar Florin Nicolae, reclamânți într-o cauză având ca obiect anulare acte administrative și obligație de a face.

9. În motivarea excepției de neconstituționalitate se arată că se poate observa că *Luptători cu rol determinant* este singura categorie în privința căreia se aplică criteriul localității în care au rezultat persoane ucise, rănite sau reținute până la fuga dictatorului, persoanele din categoria *luptători remarcați prin fapte deosebite* trebuind doar să îndeplinească condiția aducerii unei contribuții în perioada 14—25 decembrie 1989. Așadar, în cazul altor categorii de participanți la Revoluție nu se menționează această condiție temporală suplimentară.

10. Autorii arată că, dacă s-ar fi aflat în Timișoara sau București și ar fi desfășurat în aceste orașe activitățile pentru care li s-au recunoscut meritele speciale de luptători până în prezent, atunci intrarea în vigoare a noilor modificări nu i-ar fi afectat cu nimic, deoarece în Timișoara sau în București au existat persoane ucise înainte de fuga dictatorului, Timișoara și București fiind, în plus, orașe determinate concret prin normele metodologice. Fiind însă în alt oraș și opunându-se aceluiași regim comunist, autorii arată că pot dobândi calitatea de luptător cu rol determinant numai în măsura în care eventuale decese, arestări sau răni s-au produs înainte de fuga dictatorului.

11. Se mai arată că persoanele care au decedat, au fost rănite sau reținute înainte de fuga dictatorului nu sunt egale cu cele care au decedat, au fost rănite sau reținute după acest moment. Astfel, dacă o persoană a fost rănită la ora 12:10 este un luptător cu rol determinant, dar dacă a fost rănită cu două minute mai târziu, nu mai are această calitate. În mod evident, ambele persoane ar trebui să fie tratate în mod egal și nu în baza unui criteriu arbitrar temporal, cel al fugii dictatorului.

12. În sfârșit, autorii arată că încălcarea principiului securității raporturilor juridice, ca o valență a dreptului la siguranță reglementat de art. 23 din Constituție, se evidențiază prin faptul că nu există nicio rațiune clară pentru care s-a instituit criteriul fugii dictatorului și, ulterior, al determinării acestui moment ca fiind ora 12:10.

13. **Tribunalul Cluj — Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale** arată că excepția de neconstituționalitate este întemeiată. Instanța apreciază că modificările succesive de legislație, cum sunt și cele instituite prin art. I pct. 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014, modificări prin care se schimbă sau se instituie criterii noi potrivit cărora beneficiarii inițiali ai certificatelor de revoluționar obținute în baza Legii nr. 42/1990 își pierd drepturile, aduc atingere principiului securității raporturilor juridice. Pe de altă parte, și stabilirea calității de *luptător cu rol determinant*, în funcție de noi criterii instituite, respectiv momentul fugii dictatorului și al localității, aduce atingere art. 16 din Constituție. Astfel, în funcție de aceste

criterii arbitrare și subiective, revoluționarii sunt încadrați într-o categorie sau alta cu deosebiri semnificative de regim juridic, fără o justificare obiectivă.

14. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

15. **Avocatul Poporului** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât dispozițiile de lege criticate nu constituie o restrângere a exercițiului unor drepturi, ci reprezintă reglementarea dată prin lege pentru respectarea condițiilor exprese pe care trebuie să le îndeplinească persoanele în vederea atribuirii certificatelor.

16. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile avocatului autorilor excepției de neconstituționalitate și ale procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

17. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

18. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie prevederile art. I pct. 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 pentru modificarea și completarea Legii recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 969 din data de 30 decembrie 2014.

Dispozițiile normative criticate au următorul cuprins:

„Art. I. — *Legea recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 654 din 20 iulie 2004, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: [...]*

4. *La articolul 3 alineatul (1), literele a), b) și c) se modifică și vor avea următorul cuprins:*

«a) Erou-Martir al Revoluției Române din Decembrie 1989 — *atribuit celor care s-au jertfit în lupta pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989 sau au decedat în legătură cu aceasta;*

b) Luptător pentru Victoria Revoluției din Decembrie 1989:

1. Luptător Rănit — *atribuit celor care au fost răniți în luptele pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989 sau în legătură cu aceasta, dacă au fost răniți prin utilizarea armelor de foc ori a tehnicii de luptă de către forțele represive, prin loviri sau alte violențe comise de reprezentanți ai acestora.*

2. Luptător Reținut — *atribuit celor care au fost puși în detenție preventivă, până în data de 22 decembrie 1989, de forțele de represiune, ca urmare a participării la acțiunile pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989.*

3. Luptător cu Rol Determinant — *atribuit celor care în perioada 14—22 decembrie 1989 au avut un rol determinant la declanșarea și victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, și-au pus viața în pericol în confruntările cu forțele de represiune, au ocupat și apărat obiectivele de importanță deosebită, care au aparținut regimului totalitar, doar în localitățile în care, în urma acestor acțiuni și confruntări au rezultat persoane ucise, rănite sau reținute, până la fuga dictatorului.*

4. Luptător Remarcat prin Fapte Deosebite — *atribuit celor care, în perioada 14—25 decembrie 1989, au mobilizat și au condus grupuri sau mulțimi de oameni, au construit și au menținut baricade împotriva forțelor de represiune ale regimului totalitar comunist, au ocupat obiective de importanță vitală pentru rezistența regimului totalitar și le-au apărat până la data judecării dictatorului, în localitățile unde au luptat pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, precum și celor care au avut acțiuni dovedite împotriva regimului și însemnelor comunismului între 14—22 decembrie 1989.*

c) Participant la Victoria Revoluției Române din Decembrie 1989 — *calitate onorifică.*»

19. În opinia autorilor excepției, dispozițiile de lege criticate contravin art. 16 alin. (1) referitor la egalitatea în drepturi și art. 23 alin. 1 care se referă la inviolabilitatea siguranței persoanei.

20. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că aceasta a fost ridicată în condițiile în care, în timp, Curtea Constituțională a pronunțat numeroase decizii prin care a analizat constituționalitatea unor dispoziții ale Legii nr. 341/2004 și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 95/2014. Astfel, Curtea a reținut, în Decizia nr. 785 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 190 din 17 martie 2017 (paragrafele 22—26), că, în memoria celor care și-au jertfit viața și în semn de recunoaștere a meritelor celor care s-au remarcat în mod deosebit în lupta pentru răsturnarea regimului totalitar, ca recompensă a societății pentru contribuția adusă la înfăptuirea Revoluției din 1989, a fost adoptată Legea nr. 42/1990 pentru cinstirea eroilor-martiri și acordarea unor drepturi urmașilor acestora, răniților, precum și luptătorilor pentru victoria Revoluției din decembrie 1989, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 198 din 23 august 1996, cu modificările și completările ulterioare. În baza dispozițiilor acestei legi, titlurile care puteau fi acordate luptătorilor pentru victoria Revoluției din decembrie 1989 erau: „Erou-Martir al Revoluției Române din Decembrie 1989”, „Luptător pentru Victoria Revoluției Române din Decembrie 1989” și „Participant la Victoria Revoluției Române din Decembrie 1989”, precum și drepturile ce se cuveneau beneficiarilor acestor titluri.

21. Legea recunoaștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 și pentru revolta muncitorească anticomunistă din Valea Jiului—Lupeni — august 1977 nr. 341/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 654 din 20 iulie 2004, a abrogat Legea nr. 42/1990, însă a menținut unele dintre soluțiile legislative anterioare. Astfel, este păstrată denumirea titlurilor „Erou-Martir al Revoluției Române din Decembrie 1989” și „Participant la Victoria Revoluției Române din Decembrie 1989”, iar titlul „Luptător pentru Victoria Revoluției din Decembrie 1989” se referă, în noua reglementare, la trei categorii, și anume „Luptător Rănit”, „Luptător Reținut” și „Luptător Remarcat prin Fapte Deosebite”.

22. Curtea a reținut că Legea nr. 341/2004 stabilea acordarea unor drepturi persoanelor care au obținut titlurile prevăzute de lege, printre care, potrivit art. 4, și dreptul la o

indemnizație lunară reparatorie, în condițiile legii. Acordarea titlurilor se făcea prin preschimbarea certificatelor eliberate în perioada 1990—1997 privind calitățile și titlurile atestate potrivit Legii nr. 42/1990.

23. Curtea a observat că, printr-o serie de acte normative, în perioada 2012—2014, indemnizația lunară reparatorie, prevăzută de art. 4 alin. (4) din Legea nr. 341/2004, de care beneficiau, în condițiile legii, persoanele care au obținut titlurile prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b) pct. 3 din lege, respectiv titlul de Luptător Remarcat prin Fapte Deosebite, nu s-a acordat.

24. Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 au fost modificate și completate unele dispoziții din Legea nr. 341/2004, care stabilesc categoriile de titluri ce se pot acorda luptătorilor pentru victoria Revoluției din Decembrie 1989 și drepturile corespondente deținerii acestor titluri. Astfel, sunt păstrate denumirile titlurilor de „Erou-Martir al Revoluției Române din Decembrie 1989” și „Participant la Victoria Revoluției Române din Decembrie 1989”, iar titlul „Luptător pentru Victoria Revoluției din Decembrie 1989”, în noua formă a legii, se referă la patru categorii, și anume „Luptător Rănit”, „Luptător Reținut”, „Luptător cu Rol Determinant” și „Luptător Remarcat prin Fapte Deosebite”. În acest sens, potrivit art. 3 alin. (2) din Legea nr. 341/2004, titlurile instituite se vor acorda în condițiile legii, avându-se în vedere calitățile și titlurile atestate, potrivit Legii nr. 42/1990, doar pentru cazurile în care solicitantul este posesor al certificatului și titular al brevetului de atestare a titlului, acordat de către Președintele României, prin decret prezidențial, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I. Totodată, noul conținut normativ al art. 4 alin. (4) din Legea nr. 341/2004 prevede acordarea unei indemnizații de grațitudine lunară persoanelor care au obținut titlurile de „Luptător cu Rol Determinant”, cărora li s-au eliberat noile certificate, potrivit noii reglementări.

25. Pe fundalul acestor considerații formulate în jurisprudența sa anterioară, precum și în considerarea **naturii obiectivului** urmărit în adoptarea Legii nr. 341/2004 și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 95/2014, respectiv de exercitare a recunoaștinței față de eroii-martiri, persoanele care au avut rol determinant pentru Victoria Revoluției Române din Decembrie 1989 și luptătorii participanți la acțiunile desfășurate pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, Curtea reține că Parlamentul, în calitate de organ reprezentativ al poporului român, precum și Guvernul, în calitate de legiuitor delegat, au decis să dea expresie unor valori care, prin natura lor, țin de **moralitate**. Este ilustrativ, în acest sens, că titlurile enumerate la art. 3 din Legea nr. 341/2004 au fost instituite „**Pentru cinstirea memoriei celor care și-au jertfit viața și în semn de grațitudine față de cei care au luptat pentru victoria Revoluției române din decembrie 1989**” [a se vedea art. 3 alin. (1) din Legea nr. 341/2004].

26. Curtea s-a raportat, de altfel, într-o manieră similară cu privire la natura drepturilor instituite, prin Legea nr. 341/2004, arătând, prin Decizia nr. 1.576 din 7 decembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 32 din 16 ianuarie 2012, că **recunoaștința ori respectul ce se cuvin anumitor persoane, pentru aportul lor deosebit la dezvoltarea societății, nu trebuie raportate la conținutul art. 1 alin. (3) din Constituție**, izvorul acestora regăsindu-se, mai degrabă, în însăși obligația morală a întregii societăți de a-și manifesta grațitudinea față de aceste persoane. Curtea a conchis că, deși temeiul moral al acordării acestor beneficii, izvorât din sentimentul de recunoaștință pentru cei care, prin jertfa și contribuția proprie, au condus la căderea regimului comunist și la instaurarea democrației, este incontestabil, acesta nu

constituie totuși, potrivit Constituției, o obligație de reglementare a statului în acest sens, neputându-se vorbi astfel de existența unui drept fundamental la obținerea unor indemnizații în virtutea calității de Luptător Remarcant prin Fapte Deosebite în cadrul Revoluției Române din Decembrie 1989 (a se vedea, în același sens, și deciziile nr. 785 din 15 decembrie 2016, paragraful 32, și nr. 114 din 9 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 359 din 16 mai 2017, paragraful 51).

27. În condițiile în care obligația având ca obiect recunoștința ori respectul ce se cuvin anumitor persoane, pentru aportul lor deosebit la dezvoltarea societății este de natură morală și îi revine societății, în întregul ei, legiuitorul, originar sau delegat, se bucură, în ceea ce privește conținutul determinat al reglementării, inclusiv al celei criticate în prezenta cauză, de o marjă de apreciere relativ întinsă, iar, în mod corelativ, Curtea Constituțională va analiza constituționalitatea reglementării criticate într-o manieră deferențială. În consecință, criteriile pe care autorii excepției de neconstituționalitate le apreciază ca fiind discriminatorii vor putea fi considerate ca fiind contrare art. 16 din Constituție, în măsura în care sunt, în mod vădit, lipsite de obiectivitate și raționalitate.

28. Astfel, examinând cele două criterii presupus a fi arbitrare, respectiv cel al momentului *fugii dictatorului și cel al localităților în care au rezultat persoane ucise, rănite sau reținute*, Curtea constată că legiuitorul delegat și-a exercitat, în mod legitim, marja largă de apreciere de care se bucură. Deși Curtea nu poate exclude, *a priori*, ca astfel de criterii să fie susceptibile de critici rezonabile, ea este chemată să examineze, având în vedere marja largă de apreciere a legiuitorului delegat, și, eventual, să sancționeze doar acele criterii lipsite, în mod vădit, de raționalitate și de obiectivitate.

29. Curtea reține că legiuitorul delegat, prin limitarea categoriei prevăzute de dispozițiile criticate — *Luptător cu Rol Determinant* — la persoanele care și-au pus viața în pericol până la momentul fugii dictatorului, nu a acționat în mod arbitrar. Și aceasta pentru că nu se poate nega că, în ciuda complexității evenimentelor Revoluției Române din 1989, momentul fugii dictatorului nu ar reprezenta un moment cu o importanță aparte

32. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Creța Lucian Liviu, Bodea Toader, Sălăgean Ioan, Marcu Marian Mircea, Roșca Iuliu Mircea, Hudrea Adrian, Bota Nicolae, Almășan Călin Horațiu, Moldovan Mircea Dumitru, Arion Marin, Moca Gheorghiu Dorel, Popescu Marian, Codrea Augustin, Tanțău Ion, Balcău Ioan, Miron Vasile Remus și Vultur Florin Nicolae, în Dosarul nr. 1.754/117/2016* al Tribunalului Cluj — Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale și constată că dispozițiile art. I pct. 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 pentru modificarea și completarea Legii recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Cluj — Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 21 iunie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent,
Cosmin-Marian Văduva

ACTE ALE BIROULUI ELECTORAL CENTRAL

BIROUL ELECTORAL CENTRAL
REFERENDUMUL NAȚIONAL PENTRU REVIZUIREA CONSTITUȚIEI
DIN 6 ȘI 7 OCTOMBRIE 2018

HOTĂRÂRE privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a birourilor și oficiilor electorale constituite la referendumul național pentru revizuirea Constituției din 6 și 7 octombrie 2018

Având în vedere prevederile art. 25—28, precum și ale art. 62 din Legea nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, cu modificările și completările ulterioare, raportat la prevederile art. 7—15, precum și ale art. 17—18 din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 62 din Legea nr. 3/2000, cu modificările și completările ulterioare, raportat la art. 11 alin. (9) din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare,

Biroul Electoral Central hotărăște:

Art. 1. — Se aprobă regulamentul de organizare și funcționare a birourilor și oficiilor electorale constituite la referendumul național pentru revizuirea Constituției din 6 și 7 octombrie 2018, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. — Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Biroului Electoral Central,
Marius Ionel Ionescu

București, 23 septembrie 2018.
Nr. 1/H.

ANEXĂ

REGULAMENT

de organizare și funcționare a birourilor și oficiilor electorale constituite la referendumul național pentru revizuirea Constituției din 6 și 7 octombrie 2018

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. — (1) Birourile și oficiile electorale sunt alcătuite numai din cetățeni cu drept de vot.

(2) În realizarea atribuțiilor ce revin birourilor și oficiilor electorale, membrii acestora exercită o funcție ce implică autoritatea de stat. Exercițarea corectă și imparțială a funcției de membru al biroului electoral este obligatorie. Nerespectarea acestei obligații atrage răspunderea contravențională sau penală, după caz.

(3) Nimeni nu poate fi în același timp membru a două sau mai multor birouri sau oficii electorale.

(4) Procesele-verbale întocmite cu prilejul constituirii și completării birourilor și oficiilor electorale atestă calitatea de membru al biroului sau oficiului electoral, după caz.

Art. 2. — (1) Delegații formațiunilor politice în birourile și oficiile electorale nu pot primi și nu pot exercita alte însărcinări în afara celor prevăzute de Legea nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, cu modificările și completările ulterioare, și Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și

funcționarea Autorității Electorale Permanente, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Delegații formațiunilor politice în birourile și oficiile electorale pot fi înlocuiți la cererea celor care i-au propus în condițiile art. 9 alin. (2) din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare. Biroul sau oficiul electoral din care delegatul face parte ia act de înlocuirea acestuia prin proces-verbal.

(3) Calitatea de membru al unui birou sau oficiu electoral încetează de drept în condițiile art. 10 din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 3. — Birourile și oficiile electorale lucrează legal în prezența majorității membrilor care le compun și adoptă hotărâri cu votul majorității membrilor prezenți. În caz de egalitate de voturi, votul președintelui este hotărâtor.

Art. 4. — (1) Ședințele birourilor și oficiilor electorale sunt conduse de președinți.

(2) Prezența la ședințe a membrilor birourilor și oficiilor electorale este obligatorie.

(3) În cazuri justificate, președinții birourilor și oficiilor electorale pot aproba ca unii membri ai acestora să lipsească de la ședințe.

(4) La ședințele birourilor și oficiilor electorale nu participă decât membrii birourilor și ai oficiilor electorale și personalul din aparatul tehnic auxiliar care asigură secretariatul ședințelor; atunci când este cazul, pot participa reprezentanții altor instituții publice având atribuții, potrivit legii, în desfășurarea referendumului, cu aprobarea prealabilă a biroului sau a oficiului electoral.

Art. 5. — (1) Convocarea membrilor birourilor și oficiilor electorale la ședințe se face telefonic, prin mesaj text, alte mijloace electronice sau prin e-mail, de regulă cu cel puțin 6 ore înainte, cu excepția situațiilor urgente, când se face de îndată de către președinte.

(2) În convocarea membrilor birourilor și oficiilor electorale se precizează ora, motivul, locul de desfășurare a ședinței și se comunică materialele ce sunt propuse a fi luate în discuție.

Art. 6. — (1) Proiectul ordinii de zi a ședinței se propune de către președinte și se aprobă cu votul majorității membrilor prezenți.

(2) Membrii biroului sau oficiului electoral pot face propuneri pentru completarea ordinii de zi ori pentru eliminarea unora dintre problemele înscrise în aceasta.

(3) Propunerile de modificare a ordinii de zi se supun aprobării biroului sau oficiului electoral. Dacă acestea sunt aprobate, președintele este obligat să le supună dezbaterii.

Art. 7. — (1) Problemele înscrise pe ordinea de zi se supun dezbaterii biroului sau oficiului electoral în ordinea înscrierii.

(2) Schimbarea ordinii de dezbatere a problemelor înscrise pe ordinea de zi se poate face numai cu aprobarea membrilor biroului sau oficiului electoral, la propunerea președintelui ori a unuia dintre membri.

Art. 8. — (1) Membrii biroului sau oficiului electoral pot participa la dezbateri în ordinea înscrierii la cuvânt și numai după acordarea acestuia de către președinte.

(2) În luările de cuvânt, membrii birourilor sau oficiilor electorale au obligația de a se limita strict la problema pusă în discuție.

(3) Președintele poate limita sau retrage cuvântul acordat, în situația în care vorbitorul se abate de la subiectul aflat în discuție. Dacă cel în cauză nu se supune, președintele poate suspenda ședința.

Art. 9. — (1) În îndeplinirea atribuțiilor prevăzute de lege, birourile și oficiile electorale adoptă hotărâri cu votul majorității membrilor prezenți și cu respectarea prevederilor art. 3.

(2) Votul se exprimă deschis și poate fi numai „pentru” sau „împotrivă” și va fi consemnat ca atare în procesul-verbal de ședință.

(3) În caz de egalitate de voturi, votul președintelui este hotărâtor.

(4) Hotărârile se semnează de președinte și de membrii care au participat la adoptarea lor.

(5) Lipsa semnăturilor unor membri nu influențează valabilitatea hotărârii dacă aceasta a fost adoptată în condițiile alin. (1) și cu respectarea dispozițiilor art. 3.

(6) Hotărârile se aduc la cunoștință publică, după caz, prin afișare la sediul propriu, prin comunicare către părțile interesate, prin orice alt mijloc de publicitate, precum și prin postare pe internet, conform prezentului regulament.

(7) Hotărârile birourilor și oficiilor electorale se aduc la cunoștință publică numai cu semnătura președintelui biroului sau oficiului electoral, după caz.

Art. 10. — (1) Birourile și oficiile electorale sunt obligate să țină evidența întâmpinărilor, contestațiilor, a altor cereri privind referendumul, precum și a hotărârilor adoptate.

(2) După fiecare ședință, birourile și oficiile electorale întocmesc un proces-verbal de ședință, care se semnează de

președinte și de persoana care l-a întocmit. Acesta poate fi consultat, la cerere, de către membrii biroului sau oficiului electoral și nu poate fi făcut public.

(3) În procesul-verbal prevăzut la alin. (2) vor fi consemnate următoarele: membrii biroului sau oficiului electoral prezenți la ședință; problemele înscrise pe ordinea de zi; ordinea de zi aprobată de biroul electoral; sintetic, soluțiile propuse pentru fiecare punct al ordinii de zi; voturile exprimate; hotărârea sau măsura adoptată pentru fiecare punct al ordinii de zi.

Art. 11. — (1) Durata programului zilnic de lucru cu publicul se afișează la sediile birourilor și oficiilor electorale și este respectată cu strictețe. Acesta nu poate avea mai puțin de 6 ore și trebuie fixat între orele 10,00—17,00.

(2) În zilele în care se împlinesc termene privind activități care țin de competența lor, birourile și oficiile electorale își încheie programul de lucru cu publicul la ora 24,00.

(3) În zilele votării, birourile și oficiile electorale asigură permanența.

Art. 12. — Hotărârile birourilor și oficiilor electorale prin care se soluționează cereri, sesizări, întâmpinări, contestații sau, după caz, plângeri trebuie să conțină în mod obligatoriu:

a) denumirea, numărul și adresa sediului biroului sau oficiului electoral, precum și, dacă este cazul, adresa de e-mail, numărul de telefon și/sau fax;

b) data ședinței;

c) datele de identificare ale contestatorului;

d) obiectul întâmpinării/contestației;

e) probele care au fost administrate;

f) susținerile altor părți interesate, dacă este cazul;

g) soluția dată și măsurile luate de biroul electoral, cu arătarea motivelor, de fapt și de drept;

h) calea de atac și termenul de exercitare a acesteia, unde este cazul;

i) semnăturile membrilor biroului sau oficiului electoral, conform art. 9.

CAPITOLUL II Dispoziții speciale

Art. 13. — (1) Pentru aplicarea prevederilor legii, precum și pentru soluționarea cererilor, întâmpinărilor și contestațiilor, Biroul Electoral Central adoptă hotărâri care sunt obligatorii pentru toate autoritățile, instituțiile publice, birourile și oficiile electorale, organismele cu atribuții în materia referendumului și participanții la referendum de la data aducerii la cunoștință publică.

(2) Pentru interpretarea unitară a legii, Biroul Electoral Central adoptă hotărâri care sunt general obligatorii și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 14. — Biroul Electoral Central, birourile electorale de circumscripție și biroul electoral pentru secțiile de votare din străinătate își vor desemna câte un purtător de cuvânt din rândul membrilor lor, care este abilitat să asigure legătura acestora cu mass-media prin prezentarea comunicărilor oficiale.

Art. 15. — Președinții birourilor și ai oficiilor electorale stabilesc care dintre problemele cu care acestea au fost sesizate sunt de natură a fi supuse dezbaterii biroului sau oficiului electoral.

Art. 16. — (1) Pentru îndeplinirea atribuțiilor prevăzute de lege, precum și pentru soluționarea plângerilor, a întâmpinărilor și a contestațiilor, birourile electorale de circumscripție și biroul electoral pentru secțiile de votare din străinătate adoptă hotărâri care sunt obligatorii în cadrul circumscripției în care funcționează pentru toate organismele electorale, participanții la referendum, autoritățile și instituțiile publice.

(2) Pentru îndeplinirea atribuțiilor prevăzute de lege, precum și pentru soluționarea întâmpinărilor și a contestațiilor, oficiile electorale adoptă hotărâri care sunt obligatorii în cadrul sectorului în care funcționează pentru toate birourile electorale ale secțiilor de votare, participanții la referendum, autoritățile și instituțiile publice.

Art. 17. — Pentru îndeplinirea atribuțiilor prevăzute de lege, Biroul Electoral Central, birourile electorale de circumscripție, biroul electoral pentru secțiile de votare din străinătate și oficiile electorale pot emite adrese, sub semnătura președintelui biroului sau oficiului electoral, după caz, al căror conținut este adoptat în condițiile art. 3.

Art. 18. — (1) Contestațiile împotriva constituirii, componenței și activității birourilor electorale ale secțiilor de votare din străinătate sunt transmise, de îndată, prin mijloace electronice la biroul electoral pentru secțiile de votare din străinătate, prin grija misiunilor diplomatice și a consulatelor.

(2) Biroul electoral pentru secțiile de votare din străinătate asigură comunicarea, în condițiile prevăzute de alin. (1), către părțile interesate a hotărârilor prin care s-au soluționat contestațiile împotriva constituirii, componenței și activității birourilor electorale ale secțiilor de votare din străinătate.

Art. 19. — Membrii birourilor electorale ai secțiilor de votare asigură buna desfășurare a votării conform dispozițiilor președintelui biroului electoral al secției de votare.

Art. 20. — Biroul Electoral Central își încetează activitatea la 48 de ore de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a rezultatului referendumului, potrivit art. 45 alin. (3) din Legea nr. 3/2000, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 21. — Birourile electorale de circumscripție, biroul electoral pentru secțiile de votare din străinătate și oficiile electorale își încetează activitatea la data încheierii verificării proceselor-verbale privind rezultatul referendumului pe care le-au întocmit.

Art. 22. — (1) Pe toată perioada exercitării atribuțiilor privind organizarea și desfășurarea referendumului național pentru revizuirea Constituției din 6 și 7 octombrie 2018, personalul tehnic auxiliar se subordonează birourilor sau oficiilor electorale a căror activitate o sprijină.

(2) Personalul tehnic auxiliar are obligația de a respecta normele de conduită profesională prevăzute de Legea nr. 7/2004 privind Codul de conduită a funcționarilor publici, republicată.

Art. 23. — (1) Personalul tehnic auxiliar are următoarele atribuții:

a) realizează lucrările de secretariat ale biroului sau oficiului electoral;

b) asigură redactarea proceselor-verbale de ședință, a hotărârilor și a celorlalte acte emise de birourile și oficiile electorale;

c) elaborează proiecte de hotărâri la solicitarea biroului sau oficiului electoral, după caz;

d) asigură relația cu publicul a biroului electoral sau a oficiului electoral, după caz;

e) îndeplinește orice alte sarcini dispuse de birourile și oficiile electorale, necesare realizării acțiunilor prevăzute de lege.

(2) Statisticienii care fac parte din personalul tehnic auxiliar asigură suportul tehnic necesar centralizării rezultatelor votării de birourile și oficiile electorale.

BIROUL ELECTORAL CENTRAL

REFERENDUMUL NAȚIONAL PENTRU REVIZUIREA CONSTITUȚIEI DIN 6 ȘI 7 OCTOMBRIE 2018

HOTĂRÂRE

de interpretare a art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2007 privind stabilirea unor măsuri pentru organizarea referendumului național din data de 19 mai 2007 pentru demiterea Președintelui României și a art. 26 alin. (1) din Legea nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului

În temeiul art. 25 alin. (2²) din Legea nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, cu modificările și completările ulterioare,

Biroul Electoral Central hotărâște:

Art. 1. — În interpretarea art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2007 privind stabilirea unor măsuri pentru organizarea referendumului național din data de 19 mai 2007 pentru demiterea Președintelui României, aprobată prin Legea nr. 65/2008, și a art. 26 alin. (1) din Legea nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, cu

modificările și completările ulterioare, cerința de a avea „grup parlamentar propriu în ambele Camere ale Parlamentului” se referă numai la organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale.

Art. 2. — Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Biroului Electoral Central,
Marius Ionel Ionescu

București, 23 septembrie 2018.
Nr. 2/H.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 47

din 18 iunie 2018

Dosar nr. 613/1/2018

Julia Cristina Tarcea	— președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Lavinia Curelea	— președintele delegat al Secției I civile
Eugenia Voicheci	— președintele Secției a II-a civile
Ionel Barbă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Viorica Cosma	— judecător la Secția I civilă
Beatrice Ioana Nestor	— judecător la Secția I civilă
Mihaela Paraschiv	— judecător la Secția I civilă
Bianca Elena Țândărescu	— judecător la Secția I civilă
Adina Georgeta Nicolae	— judecător la Secția I civilă
Cosmin Horia Mihăianu	— judecător la Secția a II-a civilă
Mărioara Isailă	— judecător la Secția a II-a civilă
Ruxandra Monica Duță	— judecător la Secția a II-a civilă
Ileana Izabela Dolache	— judecător la Secția a II-a civilă
Valentina Vrabie	— judecător la Secția a II-a civilă
Ana-Hermina Iancu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Veronica Năstasie	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Liliana Vișan	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Gheza Attila Farmathy	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Carmen Maria Ilie	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, învestit cu soluționarea Dosarului nr. 613/1/2018, a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

Ședința este prezidată de doamna judecător Julia Cristina Tarcea, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulament.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale, în dosarul nr. 40.326/3/2013, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: „*recalcularea pensiei potrivit dispozițiilor Legii nr. 119/2010 privind stabilirea*

unor măsuri în domeniul pensiilor, cu modificările ulterioare, Hotărârii Guvernului nr. 737/2010 privind metodologia de recalculare a categoriilor de pensii de serviciu prevăzute la art. 1 lit. c)—h) din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor (Hotărârea Guvernului nr. 737/2010), Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 19/2000) și Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 pentru stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor prevăzute la art. 1 lit. c)—h) din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, aprobată prin Legea nr. 109/2012 (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2011), respectiv care este stagiul de cotizare necesar, prevăzut de art. 44 și 45 din Legea nr. 19/2000, folosit pentru determinarea punctajului mediu anual, pentru personalul navigant din aviația civilă — ore de zbor — condiții speciale de muncă, ale căror drepturi de pensie au fost deschise după anul 2001”.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, ce a fost comunicat părților, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; pârâta Casa de Pensii a Municipiului București a depus, prin consilier juridic, un punct de vedere asupra chestiunii de drept.

În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale a dispus, prin Încheierea din 8 martie 2017, în Dosarul nr. 40.326/3/2013, aflat pe rolul acestei instanțe, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept menționată.

2. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 5 martie 2018, cu nr. 613/1/2018, termenul pentru soluționarea dosarului fiind stabilit la 18 iunie 2018.

II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

3. *Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare*

„Art. 44. — Asigurații prevăzuți la art. 20 lit. a), c) și d), care au realizat stagii de cotizare mai mici decât cele prevăzute la alin. (1) și (2) ale art. 43, beneficiază de pensie pentru limită de vârstă, cu reducerea proporțională a vârstelor standard de

pensionare, în condițiile realizării stagiilor totale de cotizare necesare, conform prevederilor cuprinse în anexele nr. 4 și 5.”

„Art. 45. — Personalul navigant din aviația civilă beneficiază de prevederile art. 43 alin. (2) și ale art. 44, în condițiile realizării unui număr minim de ore de zbor, salturi, respectiv starturi, aprobat prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, a Ministerului Sănătății și Familiei și a Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței, în urma consultării cu CNPAS. Hotărârea Guvernului va fi adoptată în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.”

III. Expunerea succintă a procesului

4. Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale, la data de 17 decembrie 2013, cu nr. 40.326/3/2013, reclamantul X, în contradictoriu cu pârâtele Casa de Pensii a Municipiului București și Casa Județeană de Pensii Ilfov a formulat contestație împotriva celor două decizii de pensionare emise la 1 noiembrie 2013, solicitând instanței ca prin hotărârea ce se va pronunța să se dispună anularea acestora, aprobarea unei expertize tehnice de specialitate în calcularea pensiilor, obligarea primei pârâte la emiterea unor noi decizii, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare, dar și a Sentinței nr. xxxx din 21 martie 2013, pronunțată de Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale (*Sentința nr. xxxx din 21 martie 2013*); obligarea pârâtelor la plata diferențelor dintre pensia cuvenită și cea plătită efectiv, începând din data de 1 septembrie 2010 și până la zi, comunicarea buletinelor de calcul în baza cărora se vor emite noile decizii, conform Sentinței civile nr. xxxx din 21 martie 2013 (calculul punctajelor anuale și calculul sporurilor), avându-se în vedere întreaga perioadă de activitate înscrisă în carnetul de muncă; obligarea pârâtelor la plata cheltuielilor de judecată.

5. În fapt, reclamantul a arătat că deciziile contestate au fost emise în baza Sentinței nr. xxxx din 21 martie 2013, rămasă definitivă prin respingerea recursului prin Decizia nr. xxxx din 22 noiembrie 2013 a Curții de Apel București — Secția a VII-a civilă și pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale. În decizia revizuită din 1 noiembrie 2013 s-a menționat că numărul de puncte realizate este de 110,54265, reprezentând 30 ani și 5 luni, punctajul mediu anual fiind 3,63428. Reclamantul contestă numărul de puncte realizate, susținând că nu cuprinde punctele realizate în anii de după 2004, respectiv anii 2007—2009. Cu privire la cea de-a doua decizie din 1 noiembrie 2013, revizuită în conformitate cu prevederile art. 169 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 263/2010*), reclamantul contestă numărul de puncte suplimentare pentru grupe de muncă. Punctajul menționat de pârâta Casa de Pensii a Municipiului București în deciziile contestate nu cuprinde și anii de după 2004, respectiv 2007—2009. Reclamantului nu i s-au comunicat „buletinele de calcul”, așa cum a dispus instanța de fond prin sentința invocată.

6. Pârâta Casa de Pensii a Municipiului București a formulat întâmpinare, prin care a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată, susținând că la determinarea punctajelor anuale corespunzătoare perioadelor de activitate lucrate până la data de 1 aprilie 2001 se utilizează salariile brute sau nete, după caz, așa cum sunt înregistrate în carnetul de muncă, potrivit dispozițiilor art. 165 din Legea nr. 263/2010. De asemenea, sunt relevante dispozițiile Decretului nr. 92/1976 privind carnetul de muncă, cu modificările ulterioare, care reglementează datele ce se înscriu în carnetul de muncă,

coroborat cu Ordinul ministrului muncii nr. 136/1976 pentru aprobarea metodologiei de întocmire, completare, păstrare și evidență a carnetului de muncă raportat la prevederile art. 165 din Legea nr. 263/2010, care dispune că la determinarea punctelor lunare până la intrarea în vigoare a prezentei legi se utilizează salariile brute sau nete, după caz, în conformitate cu modul de înregistrare a acestora în carnetul de muncă. Alte sporuri acordate de către ministerele de resort, conform prevederilor actelor normative în vigoare în diverse perioade, trebuie evidențiate împreună cu salariile aferente în statele de plată și pentru care s-a datorat și s-a virat contribuția de asigurări sociale. Mai mult, la calcularea drepturilor de pensie nu pot fi avute în vedere veniturile atestate prin adevărinițe, având în vedere dispozițiile art. 127 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, cu completările ulterioare, care prevăd în mod clar care sunt sporurile ce pot fi valorificate la stabilirea și/sau recalcularea drepturilor de pensie, potrivit prevederilor art. 165 alin. (2) din lege, acestea fiind menționate în anexa nr. 15.

7. Pârâta Casa Județeană de Pensii Ilfov a depus întâmpinare, prin care a invocat excepția lipsei calității sale procesuale pasive, având în vedere că în speță nu se contestă legalitatea unui act administrativ emis de pârâtă.

8. La data de 21 octombrie 2015, reclamantul a depus la dosarul cauzei o cerere prin care solicită sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în procedura hotărârii prealabile, în vederea lămuririi sintagmei din cuprinsul art. 44 și art. 45 din Legea nr. 19/2000 referitoare la „stagiul de cotizare necesar” luat în calcul pentru determinarea punctajului mediu anual — coroborate cu art. 167 lit. b) din același act normativ — aplicabil personalului navigant din aviația civilă — ore de zbor — a cărui activitate este de 30 de ani în condiții speciale de muncă și ale cărui drepturi la pensie au fost deschise după anul 2001, respectiv în anul 2004. Cererea a fost reiterată la termenul din 8 februarie 2017, când a fost pusă în discuția părților.

9. Prin Încheierea din 8 martie 2017, sesizarea a fost considerată admisibilă și, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, s-a dispus și suspendarea judecării.

IV. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

10. Prin Încheierea pronunțată la 8 martie 2018, Tribunalului București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale a constatat admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, pentru următoarele argumente:

— tribunalul, legal investit cu soluționarea unui litigiu de asigurări sociale aflat în curs de judecată, urmează să pronunțe o hotărâre judecătorească executorie;

— răspunsul la întrebarea adresată de instanță este necesar în vederea soluționării pe fond a cauzei, întrucât interpretarea modului de aplicare a stagiului de cotizare raportat la situația de fapt expusă constituie problema fundamentală de soluționare a cauzei pendinte;

— chestiunea în cauză are caracter de noutate, în sensul că nu s-a identificat o jurisprudență constantă și unitară asupra problemei în discuție; de asemenea, întrebarea privește interpretarea diferită sau contradictorie a unui text de lege, prin prisma modalității de aplicare în timp a unei dispoziții legale; ea are ca obiect o problemă de drept reală, iar nu aparentă, ce privește interpretarea diferită sau contradictorie a dispoziției legale.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

11. Reclamantul a formulat cerere de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept referitoare la lămurirea sintagmei „stagiul de cotizare necesar” prevăzut de art. 44 și 45 din Legea nr. 19/2000, luat în calcul pentru determinarea punctajului mediu anual aplicabil personalului navigant din aviația civilă, care a lucrat 30 de ani în condiții speciale de muncă și al cărui drept la pensie s-a deschis ulterior anului 2001. A apreciat că la calcularea pensiei ce i se cuvine sunt aplicabile dispozițiile art. 77 alin. (3), art. 44, art. 20 lit. c) și art. 45 din Legea nr. 19/2000, întrucât la ieșirea la pensie i s-a redus vârsta de pensionare cu 19 ani și a îndeplinit minimul de ore de zbor de 300 ore/an, având peste 16.000 de astfel de ore.

12. Pârâtele nu au exprimat puncte de vedere.

13. După comunicarea raportului, pârâta Casa de Pensii a Municipiului București a depus, prin consilier juridic, în termenul prevăzut de art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, un punct de vedere asupra chestiunii de drept, prin care a apreciat că sesizarea este inadmisibilă, față de prevederile art. 519 din Codul de procedură civilă, deoarece completul care a inițiat sesizarea nu este învestit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță. De asemenea, a apreciat că este și lipsită de interes pentru partea care a promovat-o, situația juridică supusă dezlegării nefiind de natură a influența modalitatea de stabilire a drepturilor sale de pensie, reperul tehnic utilizat pentru calculul punctajului mediu anual al unei persoane, beneficiare a unei pensii din sistemul public, fiind sintagma „stagiul complet de cotizare realizat”, iar nu „stagiul de cotizare realizat”, acesta devenind un reper tehnic desuet.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

14. Completul de judecată învestit cu soluționarea contestației în Dosarul nr. 40.326/3/2013 nu a exprimat un punct de vedere asupra chestiunii de drept.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

15. **Curtea de Apel București**, în a cărei circumscripție se află instanța de trimitere, a comunicat că la nivelul Secției a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale practica este în sensul că art. 44 și 45 din Legea nr. 19/2000 nu reglementează utilizarea unui stagiul complet de cotizare, derogator, la determinarea punctajului mediu anual, potrivit art. 77, ci reducerea proporțională a vârstelor standard de pensionare, în condițiile realizării stagiilor totale de cotizare necesare conform prevederilor cuprinse în anexele nr. 4 și 5, inclusiv în ceea ce privește personalul navigant prevăzut la art. 20 lit. c), care a realizat un stagiul de cotizare mai mic decât cel prevăzut la alin. (2) al art. 43, respectiv mai mic de 25 de ani.

Practica Tribunalului București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale este în sensul că stagiul complet de cotizare necesar pentru determinarea punctajului nu este cel din anexele nr. 4 și 5 din Legea nr. 19/2000, la care fac trimitere art. 44 și 45, ci stagiul complet de cotizare general sau prevăzut de alte texte.

La nivelul Secției civile a Tribunalului Giurgiu punctul de vedere al judecătorilor este unitar în sensul că, în ipoteza vizată, se iau în considerare stagiile totale de cotizare necesare prevăzute în anexele nr. 4 și 5. Stagiul de cotizare a fost reglementat de legiuitor în corelație cu vârsta standard de

pensionare, potrivit anexei nr. 3 din Legea nr. 19/2000, care reprezintă dreptul comun în materie de vârste standard și stagii complete de cotizare.

Tribunalul Ilfov apreciază că stagiul de cotizare necesar în ipoteza de lucru trebuie raportat la numărul minim de ore de zbor, salturi și starturi aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 581/2001 privind criteriile de încadrare a personalului navigant din aviația civilă în condiții speciale de muncă (*Hotărârea Guvernului nr. 581/2001*), stagiile totale de cotizare necesare fiind prevăzute în anexele nr. 4 și 5 din Legea nr. 19/2000.

Au fost depuse hotărâri judecătorești relevante pronunțate de Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale.

16. Jurisprudența celorlalte instanțe din țară

Curtea de Apel Bacău a comunicat Sentința nr. 644/C din 23 mai 2013 pronunțată de Tribunalul Neamț — Secția I civilă, definitivă prin nerecurare. Magistrații Tribunalului Neamț au exprimat opinia potrivit căreia la determinarea punctajului mediu anual se ia în considerare stagiul utilizat la deschiderea drepturilor inițiale la pensie, astfel cum este reglementat în legislația în vigoare la data stabilirii acestor drepturi, în măsura în care este mai favorabil beneficiarului.

Curtea de Apel Brașov a comunicat punctul de vedere exprimat de membrii Secției civile, potrivit căruia, la stabilirea stagiului de cotizare pentru personalul navigant din aviația civilă — ore de zbor, ale cărui drepturi la pensie s-au deschis după anul 2001, sunt avute în vedere prevederile art. 45 din Legea nr. 19/2000, precum și ale art. 1, art. 2 lit. c) și ale anexei la Hotărârea Guvernului nr. 581/2001, respectiv se are în vedere numărul minim de 300 de ore de zbor/an. Dispozițiile sunt menținute prin Legea nr. 263/2010, încât cerințele privitoare la numărul minim de ore de zbor/an trebuie îndeplinite pentru realizarea stagiului de cotizare în grupa specială de muncă, de 20 de ani, cu beneficiul reducerii vârstei standard de pensionare.

Textele de lege sunt clare și nu necesită, în opinia acestei secții, alte explicații, fiind de observat că se solicită instanței supreme dezlegarea speței, deși aplicarea normei se face în funcție de situația fiecărei persoane, care poate fi diferită în ce privește stagiul de cotizare calculat conform normelor în discuție.

Curtea de Apel Constanța a comunicat că la nivelul Secției I civile au fost identificate doar două decizii în această materie, drept pentru care nu se poate constata că s-a cristalizat o opinie.

S-au depus deciziile nr. 314/AS din 21 mai 2013 și nr. 391/AS din 25 noiembrie 2015.

Curtea de Apel Iași a comunicat punctul de vedere exprimat de Tribunalul Iași, potrivit căruia, în aplicarea art. 45 din Legea nr. 19/2000, operațiunea de stabilire a stagiului de cotizare în condiții superioare de muncă de personalul navigant din aviația civilă — ore de zbor — trebuie să înceapă prin utilizarea mecanismului de calcul stabilit prin Hotărârea Guvernului nr. 581/2001. Odată ce s-a stabilit stagiul de cotizare în condiții superioare de muncă, determinat pe baza numărului de ore de zbor realizate, beneficiile atrase de prestarea activității în grupă superioară de muncă sunt aceleași pentru toate categoriile de pensionari. În concluzie, aplicarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 581/2001 realizează adaptarea specificului activității personalului din aviație la mecanismul juridic al Legii nr. 19/2000.

Curtea de Apel Ploiești a comunicat că nu a identificat cauze în care să fi fost ridicată chestiunea de drept în discuție.

Opinia majoritară exprimată de judecătorii Secției I civile a Tribunalului Dâmbovița este că pentru personalul navigant din aviația civilă ale cărui drepturi la pensie au fost deschise după anul 2001, stagiul de cotizare folosit pentru determinarea punctajului mediu anual se determină potrivit dispozițiilor art. 61 alin. (1) și art. 55 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 263/2010.

17. Celelalte curți de apel nu au identificat practică judiciară în materie și nici nu au exprimat opinii teoretice.

18. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu s-a verificat și nici nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

19. În urma verificărilor efectuate se constată că instanța de contencios constituțional nu s-a pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor art. 44 și 45 din Legea nr. 19/2000.

20. Cât privește dispozițiile art. 43 alin. (1) și (2) raportat la art. 77 alin. (2) din Legea nr. 19/2000, Curtea Constituțională a constatat, prin Decizia nr. 1.295 din 14 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 42 din 18 ianuarie 2011, că „dispozițiile art. 77 alin. (1) din Legea nr. 19/2000 reglementează modul de calcul al punctajului mediu anual, făcându-se trimitere la prevederile de lege care stabilesc stagiul complet de cotizare general aplicabil. Având în vedere faptul că desfășurarea muncii în condiții speciale impune un regim juridic diferit, care presupune, între altele, și reducerea stagiului de cotizare obligatoriu, așa cum prevede art. 43 alin. (1) și (2) din Legea nr. 19/2000, art. 77 alin. (2) din aceeași lege stabilește că punctajul mediu anual se va stabili în funcție de stagiul de cotizare prevăzut pentru această situație deosebită. Aceasta este o soluție firească, în acord cu principiul egalității în drepturi a cetățenilor, principiu care nu presupune omogenitate, astfel că situații diferite justifică și chiar impun un tratament juridic diferentiat.”

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

21. Prin raportul întocmit, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, judecătorii-raportori au apreciat că sesizarea este inadmisibilă, deoarece autorul sesizării judecă pricina în primă instanță, chestiunea caracterului executoriu al hotărârii ce urmează a fi pronunțate nefiind prevăzută printre condițiile de admisibilitate reglementate de art. 519 din Codul de procedură civilă.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

22. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

Asupra admisibilității sesizării

23. În privința obiectului și a condițiilor sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, legiuitorul, în cuprinsul art. 519 din Codul de procedură civilă, instituie o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea acestei proceduri, condiții care se impun a fi întrunite în mod cumulativ, respectiv: existența unei cauze aflate în curs de judecată; cauza să fie soluționată în ultimă instanță; cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să o soluționeze; ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată; chestiunea de drept identificată să prezinte caracter de noutate și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi

statuat și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

24. Astfel fiind, procedura sesizării pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, privită ca mecanism procedural nou și ca parte a reformării sistemului procesual civil, are drept scop uniformizarea jurisprudenței și asigurarea predictibilității acesteia, așa încât, spre deosebire de recursul în interesul legii, care are menirea de a înlătura o practică neunitară intervenită deja în rândul instanțelor judecătorești, ea are semnificația unui remediu *a priori* care urmărește să preîntâmpine practica judiciară neunitară.

25. În vederea atingerii scopului menționat, legiuitorul a instituit sus-amintitele condiții de admisibilitate pentru declanșarea procedurii hotărârii prealabile, conturând, prin urmare, cadrul legal al instituției analizate.

26. Conform art. 520 alin. (1) din Codul de procedură civilă, „sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție se face de către completul de judecată după dezbateri contradictorii, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 519, prin încheiere care nu este supusă niciunei căi de atac. Dacă prin încheiere se dispune sesizarea, aceasta va cuprinde motivele care susțin admisibilitatea sesizării potrivit dispozițiilor art. 519, punctul de vedere al completului de judecată și al părților.”

27. Verificând admisibilitatea sesizării supuse analizei, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată îndeplinirea numai în parte a condițiilor prevăzute de legiuitor pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, după cum se va arăta în continuare.

28. Astfel, prima cerință este întrunită întrucât Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale urmează să se pronunțe într-un litigiu în materia asigurărilor sociale, de competența exclusivă, în primă instanță, a tribunalului.

29. Autorul sesizării a fost investit în primă instanță, în Dosarul nr. 40.326/3/2013, cu soluționarea unei contestații la deciziile de pensionare și de revizuire a pensiei, emise în anul 2013, în temeiul Legii nr. 119/2010, Legii nr. 19/2000, respectiv al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 și al Legii nr. 263/2010, litigiu în materia asigurărilor sociale.

30. Potrivit art. 7 alin. (1) din Legea nr. 119/2010: „*Procedura de stabilire, plată, suspendare, recalculare, încetare și contestare a pensiilor recalculate potrivit prezentei legi este cea prevăzută de Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.*”

31. Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2011 s-a reglementat, potrivit art. 1 alin. (1), revizuirea din oficiu a unor pensii care au făcut obiectul recalculării conform prevederilor Legii nr. 119/2010, fără a se prevedea dispoziții procedurale derogatorii de la dreptul comun în materia asigurărilor sociale pentru contestarea deciziilor emise în temeiul acestei ordonanțe.

32. Potrivit art. 196 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 263/2010, Legea nr. 19/2000 a fost abrogată de la data intrării în vigoare a acestei legi (1 ianuarie 2011, conform art. 193), pentru procedura de contestare a deciziilor de pensionare urmând a se aplica prevederile art. 152—156 din Legea nr. 263/2010.

33. Aceste prevederi dispun în sensul că:

„Art. 152. — *Jurisdicția asigurărilor sociale se realizează prin tribunale și curți de apel.*”

„Art. 153. — *Tribunalele soluționează în primă instanță litigiile privind:*

a) *modul de calcul și de depunere a contribuției de asigurări sociale, în cazul contractului de asigurare socială;*

b) *modul de stabilire a dobânzilor și penalităților de întârziere, în cazul contractului de asigurare socială;*

c) înregistrarea și evidența contribuției de asigurări sociale, în cazul contractului de asigurare socială;

d) hotărârile Comisiei Centrale de Contestații privind deciziile de pensii;

e) deciziile comisiilor medicale regionale de contestații date în soluționarea contestațiilor privind deciziile medicale asupra capacității de muncă;

f) Abrogată prin punctul 140 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2017 începând cu 1.01.2018.

g) deciziile de pensionare emise de casele teritoriale de pensii;

h) plângerile împotriva proceselor-verbale de contravenție încheiate în baza prezentei legi;

i) contestațiile împotriva măsurilor de executare silită, dispuse în baza prezentei legi;

j) Abrogată prin punctul 140 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2017 începând cu 1.01.2018.”

„Art. 154. — (1) Cererile îndreptate împotriva CNPP sau împotriva caselor teritoriale de pensii, având ca obiect drepturile de pensie, indemnizații și pensii de serviciu prevăzute prin legi cu caracter special, se adresează instanței în a cărei rază teritorială își are domiciliul reclamantul.

(2) Celelalte cereri se adresează instanței în a cărei rază teritorială își are domiciliul sau sediul pârâtul.”

„Art. 155. — (1) Împotriva hotărârilor tribunalelor se poate face numai apel la curtea de apel competentă.

(2) Hotărârile curților de apel, precum și hotărârile tribunalelor neatacate cu apel în termen sunt definitive.”

„Art. 156. — Prevederile prezentei legi, referitoare la jurisdicția asigurărilor sociale, se completează cu dispozițiile Codului de procedură civilă și ale Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare.”

34. Așadar, legea specială nu prevede dispoziții derogatorii de la dreptul comun procedural decât în ceea ce privește competența teritorială.

39. Pentru toate aceste considerente,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale, în Dosarul nr. 40.326/3/2013, pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

„Recalcularea pensiei potrivit dispozițiilor Legii nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, cu modificările ulterioare, Hotărârii Guvernului nr. 737/2010 privind metodologia de recalculare a categoriilor de pensii de serviciu prevăzute la art. 1 lit. c)—h) din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, și Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 pentru stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor prevăzute la art. 1 lit. c)—h) din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, aprobată prin Legea nr. 109/2012, respectiv care este stagiul de cotizare necesar, prevăzut de art. 44 și 45 din Legea nr. 19/2000, folosit pentru determinarea punctajului mediu anual, pentru personalul navigant din aviația civilă — ore de zbor — condiții speciale de muncă, ale căror drepturi de pensie au fost deschise după anul 2001”.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 18 iunie 2018.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

IULIA CRISTINA TARCEA

Magistrat-asistent,

Elena Adriana Stamatescu

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2018 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2018 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

